

Laamanni Tapani Koppinen

Asia: Summaaristen riita-asioiden keskittämistä koskeva mietintö haastemiehen työn näkökulmasta

Ensinnäkin on todettava, että mietinnössä on mainittu puhelintiedoksiantojen osuudeksi 51 %.

Tässä on tilastoharha, sillä puhelinsoiton lisäksi useassa tapauksessa haastemies lähettelee postissa kortteja joissa kehottaa soittamaan haastemiehelle ja hyvin useassa tapauksessa joutuu lisäksi käymään asiakkaan kotona häntä tavoittamassa ja jättämässä yhteydenottopyynnön. Näiden toimenpiteiden jälkeen asiakas saattaa aktivoitua ja soittaa haastemiehelle jolloin tiedoksianto tapahtuu ja nämäkin tapaukset kirjataan puhelintiedoksiannoiksi. Arvioisin, että todellinen ”puhtaiden” puhelintiedoksiantojen määrä voisi olla noin 40 %.

Nyt esitetään huoneenvuokra-asioiden, joihin sisältyy häätö, lisättävän puhelintiedoksiantojen piiriin. Siinänsä hyvä asia mutta näiden vaikutuksesta ei ainakaan puhelintiedoksiantojen prosenttiosuus nouse sillä nykyisinkin asiakkaat välttelevät näissä asioissa haasteen tiedoksiantoa mahdollisimman pitkään. He pelaavat aikaa saadakseen yhteiskunnalta tai muualta vuokrat rahat välttääkseen häädön. Usein näitä asioita joudutaan haastamaan myös sijaistiedoksiannolla.

Nyt kaavailtu sähköinen asiointitili tuskin tulee asiakaskunnassamme, joka on jo osin syrjäytynyttä väkeä, kovin laajaan käyttöön etenkin kun se vaatii suostumusta ja kuittausta asian vastaanottamisesta. Tämän vaikutus haastemiehen työhön jää nähdäkseni hyvin marginaaliseksi ja he jotka näin asian vastaanottavat, varmasti myös ottavat asian vastaan posti- tai puhelintiedoksiannona.

Mietinnössä esitetty koneellinen tiedoksiantotodistus asiakkaan kappaleeseen on erittäin hyvä uudistus, sille olisi käyttöä jo nyt. Puhelintiedoksiannoissa se lisäisi asiakirjojen sähköistä lähettämistä asiakkaan sähköpostiin ja näin säästyisi työaikaa ja postikuluja.

Mietinnössä esitetään, että sähköisen ja postitiedoksiannon suorittaisi asiaa käsittelevän käräjäoikeuden kansliahenkilöstö ja puhelintiedoksiannon em. käräjäoikeuden haastemies. Haastemiestiedoksiannon taas huolehtisi käräjäoikeuden haastemies jonka alueella vastaaja asuu.

Mielestäni kansliahenkilöstö voisi melko vaivattomasti yrittää posti- tai sähköistä tiedoksiantoa napin painalluksella. Puhelintiedoksiannot ja tietenkin haastemiestiedoksiannot tulisi toimittaa vastaajan asuinpaikkakunnan käräjäoikeuden haastemiehelle toimenpiteitä varten.

Perustelut:

Paikkakunnan haastemies tuntee asiakkaansa ja tietää miten on edullisinta ko tapauksessa toimia ja lisäksi puhelun alussa saattaa tulla heti ilmi seikkoja jotka puoltavat sijaistiedoksiannon käyttöä jne.

Käsittääkseni myöskään ei ole taloudellisesti järkevää palkata ”puhelinmyyjiä” asiaa käsitteleviin käräjäoikeuksiin sekä vuokrata heille tiloja. Tällä hetkellä on toimiva tiedoksianto-organisaatio käräjäoikeuksissa joten lienee järkevä tätä käyttää.

Myöskään muista käräjäoikeuksista siirto asiaa käsitteleviin käräjäoikeuksiin on tuskin mahdollinen koska resurssit ovat varmasti niukat joka paikassa.

Jos asiaa käsittelevän käräjäoikeuden kansliahenkilöstö postitiedoksiantaa asiota, se kiistatta vähentää jonkin verran työmäärää eri käräjäoikeuksien haastemiehillä mutta vain puhelintiedoksiannoissa, kenttätyötä se ei vähennä yhtään ja se näiden suurien etäisyyksien takia on sitä kaikkein aikaa vievintä työtä. Lisäksi kaikki nykyiset puhelintiedoksiannot eivät läheskään mene postin kautta tiedoksi, sillä onhan se ihmiselle suurempi työ täyttää vastaanottotodistus ja viedä se postiin kuin kertoa puhelimesta haastemiehelle, että voi lähettää asiakirjat kotiin.

Haastemiehen työn kuvasta nykyisin Keski-Suomen käräjäoikeiden osalta:

Käräjäoikeuden alue on noin 20.000 neliökilometriä ja sisältää 23 kuntaa, jotka sijoittuvat tasaisesti koko alueelle. Pisimmät tiedoksiantomatkat noin 200 km suuntaansa virkapaikalta.

Summaarisia asioita ei ole ajettu yksistään vaan niitä on otettu tiedoksiantomatkoihin mukaan silloin kun siihen suuntaan on ollut sellaisia asioita joita ei voi puhelimella antaa tiedoksi, eli summaariset eivät vaikuta kenttätöiden määrään oleellisesti.

Lisääntyneen maahanmuuton vuoksi tiedoksiannoissa on tulkkien käyttö lisääntynyt räjähdysmäisesti joten haastemiehen on oma päivärytmensä ajoitettava tulkkien aikataulujen mukaan joka osaltaan pidentää työpäivää.

Väestön ikääntyessä on myös edunvalvonta-asioiden tiedoksiannot lisääntyneet huomattavasti ja ne on kaikki käytävä ”katsomassa” paikan päällä ja ovat myöskin aikaa vieviä tiedoksiantoja.

Isojen alueiden ja suuren työmäärän vuoksi ei ole pienintäkään mahdollisuutta siirtää käräjäoikeudesta haastemiesten virkoja summaarisia asioita käsitteleviin käräjäoikeuksiin puhelinmyyjiksi.

Päinvastoin vuosi-,sairas- ja muiden poissaolojen vuoksi haastemiehet ovat uupumisen partaalla. Sijaisia ei pääsääntöisesti saa ja päteviäkin on vaikea löytää lyhyiksi ajanjaksoiksi.

Jyväskylässä maaliskuun 1 päivänä 2017

Lasse Vahtokari
Haastemiesten esimies
Keski-Suomen käräjäoikeus